

تحلیل روان‌سنجی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی

A Psychometric Analysis of the Young Children's Appraisals of Interparental Conflict Scale

Sara Salavati

MA Student in
Family Therapy

Omid Shokri, PhD

Shahid Beheshti University

امید شکری

استادیار دانشگاه شهید بهشتی

سارا صلواتی

دانشجوی کارشناسی ارشد
خانواده‌درمانی

چکیده

بررسی حاضر با هدف آزمون روان‌سنجی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی (CPIC-Y؛ McDonald & Grych, 2006) در دانش‌آموزان ۹ تا ۱۱ سال انجام شد. ۱۶۲ دانش‌آموز (۱۰۴ پسر و ۵۴ دختر) به مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی و سیاهه افسردگی بک - نسخه نوجوان (BDI-Y؛ Bck, Bck, Joly & Steer, 2005) پاسخ دادند. به منظور تعیین روابی عاملی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی از روش آماری تحلیل عاملی تأییدی و به منظور بررسی همسانی درونی آن از ضرایب الگای کروپنخ استفاده شد. همچنین، به منظور مطالعه روابی همگرای این مقیاس، ضریب همبستگی بین ابعاد تعارض بین والدینی با نمره‌های افسردگی گزارش شد. شاخص‌های برازش تحلیل عامل تأییدی، سه بعد ویژگی‌های تعارض، تهدید و سرزنش خود را تأیید کردند. همچنین، نتایج تحلیل عامل تأییدی نشان دادند در بین دانش‌آموزان ایرانی الگوی چندبعدی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی، یک الگوی اندازه‌گیری قابل قبول است. ضرایب همبستگی مثبت و معنادار بین ابعاد سه‌گانه تعارض بین والدینی با نمره‌های افسردگی از روابی همگرای این مقیاس به طور تجربی حمایت کرد. همسانی درونی مقیاس‌های آن نیز خوب بودند. در مجموع، نتایج مطالعه حاضر نشان دادند مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی برای سنجش ابعاد ویژه تعارض بین والدینی در یک نمونه از کودکان ایرانی مناسب است.

واژه‌های کلیدی: مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی، سیاهه افسردگی بک-نسخه نوجوان، تحلیل عاملی تأییدی، الگوی شناختی-بافتاری

Abstract

The present study aimed to test psychometric properties of the Young Children's Appraisals of Interparental Conflict Scale (CPIC-Y; McDonald & Grych, 2006) among students between the ages of 9 and 11. One hundred and sixty two elementary school students (104 boys, 54 girls) completed the Young Children's Appraisals of Interparental Conflict Scale and the Beck Depression Inventory for Youth (BDI-Y; Beck, Beck, Jolly & Steer, 2005). The confirmatory factor analysis method and internal consistency were used to investigate the CPIC-Y factorial validity and internal consistency, respectively. The results of confirmatory factor analysis supported three-factor structure of conflict properties, threat, and self-blame. The confirmatory factor analysis indicated that multidimensional structure of CPIC-Y was an acceptable measurement model. The significant positive correlations of all three CPIC-Y scales with depression provided support for the CPIC-Y convergent validity. Internal consistencies of the CPIC-Y scales were good. The findings suggested that CPIC-Y was an appropriate measure for assessing specific dimensions of interparental conflict in a sample of Iranian children.

Keywords: Young Children's Appraisals of Interparental Conflict Scale, Beck Depression Inventory for Youth, confirmatory factor analysis, cognitive-contextual model

received: 24 February 2013

accepted: 15 May 2013

Contact information: oshokri@yahoo.com

دریافت: ۹۱/۱۲/۵

پذیرش: ۹۲/۳/۲۵

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی است.

مقدمه**۹ تا ۱۱ سال ایرانی بررسی شود.**

با توجه به اهمیت ارزیابی‌های شناختی کودکان در فرایند پیش‌بینی تبعات رویارویی آنها با تعارض‌های بین والدین، بر اساس الگوی شناختی‌بافتاری گریج و فینچام (۱۹۹۰)، مقیاس ادراک کودکان از تعارض بین والدینی (گریج، سید و فینچام، ۱۹۹۲) طراحی شد. از آنجا که تجارب و ظرفیت‌های شناختی کودکان از لحظه تحولی تغییر می‌کند، کودکان خردسال در مقایسه با کودکان بزرگ‌تر تعارض‌های بین والدینی را به گونه‌ای تمایز ادراک می‌کنند. گریج و فینچام (۱۹۹۰) تأکید کردند اند تفاوت‌های تحولی بین کودکان در گروه‌های سنی مختلف از طریق تجربه میزان تهدید ناشی از رویارویی با تعارض، ادراک از کارآمدی در مقابله با تعارض و اسنادهای مورد استفاده برای علل پدیدایی تعارض مشخص می‌شوند. به عبارت دیگر، اگرچه همه کودکان، تهدید ناشی از تعارض را ادراک می‌کنند (اصطلاح ارزیابی اولیه در دیدگاه شناختی‌بافتاری)، اما کودکان خردسال قادر نیستند از الگوهای پردازش شناختی پیچیده‌تر مانند اسنادها یا ارزیابی از منابع مقابله‌فردی در رویارویی با تعارض استفاده کنند. بر این اساس، مکدونالد و گریج (۲۰۰۶) با تأکید بر فقر منابع اطلاعاتی درباب نقش تفاوت‌های سنی در تعیین الگوی اثرات تعارض‌های بین والدینی بر نشانه‌های سازگاری کودکان با واسطه‌گری ارزیابی‌های شناختی، به منظور درک بهتر ابعاد تحولی ارزیابی‌های کودکان از تعارض، مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی^۷ را بسط دادند. در فرایند آماره‌سازی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی، مکدونالد و گریج (۲۰۰۶) با هدف تسهیل درک و پاسخدهی کودکان خردسال، در وهله اول، تعداد ماده‌های مقیاس را از ۴۸ به ۲۲ ماده تقلیل دادند. افزون بر آن، به منظور کاهش ماده‌های تکراری و یکنواخت، ۱۲ ماده مرتبط با روابط والد-کودک به مجموع ماده‌های مقیاس اضافه شد. سپس، از طریق کوتاه کردن عبارت‌های طولانی و کاهش تعداد کلمه‌های چندهنجایی، تأکید بر حالت معلوم به جای مجھول و کاهش منفی‌های مضاعف، زبان مقیاس تجدید نظر شده برای استفاده بهینه کودکان خردسال ساده شد. همچنین

مطابق با دیدگاه شناختی-بافتاری^۱ گریج و فینچام (۱۹۹۰)، ادراک‌ها و ارزیابی‌های کودکان از تعارض بین والدینی^۲ در تعیین و پیش‌بینی الگوی تأثیر تعارض بر سازگاری^۳ کودکان از نقشی محوری برخوردار است. بر اساس این الگو، هنگام رویارویی کودکان با تعارض بین والدینی، آنها تلاش می‌کنند سهم خود را در پدیدایی آن تعارض بیابند، میزان تهدید ناشی از آن موقعیت را بر بهزیستی خود و خانواده برآورد کنند و برای کمک به حل آن موقعیت بکوشند. فرض می‌شود هنگامی که فراوانی وقوع تعارض‌های بین والدینی زیاد است، ارزیابی‌های شناختی – که از طریق ماهیت تعارض (برای مثال میزان خشم بیان شده) و عوامل بافتاری مانند کیفیت روابط والد-کودک شکل می‌گیرند – بر کنش‌وری کودکان آثار بادوامی بر جای می‌گذارند. شواهد پژوهشی متعدد با حمایت تجربی از دیدگاه شناختی‌بافتاری مشخص ساخته‌اند ادراکات کودکان از بسامد، شدت و حل تعارض بین والدینی، مشکلات درونی‌سازی شده^۴ و برونوی‌سازی شده^۵ را در آنها پیش‌بینی می‌کنند. علاوه بر این، ارزیابی‌های تهدید و سرزنش خود^۶، رابطه تعارض بین والدینی و نشانه‌های ناسازگاری کودکان به ویژه مشکلات درونی‌سازی شده آنها را واسطه‌گری می‌کنند. به بیان دیگر، از آنجا که ارزیابی‌های کودکان، پردازش شناختی و هیجانی فرایندهای ارتباطی را منعکس می‌کند، در پیش‌بینی کنش‌وری آنها از اهمیت زیادی برخوردار است (دو و دیگران، ۲۰۱۲؛ روستیت، کامپوی، چایکس و چاوین، ۲۰۱۰؛ شین، دو، هانگ و کیم، ۲۰۱۲؛ کیم، جکسون، کانراد و هانتر، ۲۰۰۸؛ گریج، فینچام، جوریلس و مکدونالد، ۲۰۰۰؛ گریج، هارولد و مایلز، ۲۰۰۳؛ لمولا، شوارتز و سیفرت، ۲۰۱۲؛ هانگ‌فورد، وايت، فریتز و کلمتس، ۲۰۱۲).

بی‌تردید، مطالعه نظاممند موضوع ارزیابی‌های شناختی کودکان در بافت تعارض‌های بین والدینی مستلزم دسترسی به ابزاری است که این سازه را در آنها به طور دقیق مورد سنجش قرار دهد. بنابراین، در این پژوهش کوشش شده است که برای اولین بار، ویژگی‌های فنی نسخه فارسی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی در گروهی از کودکان

1. cognitive-contextual framework

2. interparental conflict

3. adjustment

4. internalizing

5. externalizing

6. self-blame

7. Young Children's Appraisals of Interparental Conflict Scale (CPIC-Y)

تأثیر تعارض‌های بین والدینی بر ناسازگاری کودکان، الگوگیری است (بالر، کرشنادکومار، آنتونی، تیتسورث و استون، ۱۹۹۴). در مقابل، در الگوی اثرات واسطه‌ای فرض می‌شود تأثیر تعارض بین والدینی خصم‌مانه بر ناسازگاری کودکان و نوجوانان از طریق برخی عوامل واسطه‌ای مانند رفتارهای والدگری، افسردگی والدینی، ادراکات و ارزیابی‌های شناختی از تعارض بین والدینی، روان‌بندی‌های شناختی و مزاج کودک واسطه‌گری می‌شود (بالر و دیگران، ۱۹۹۴؛ گریج و کاردوز-فرنandes، ۲۰۰۱؛ مکدونالد و گریج، ۲۰۰۶؛ روستیت و دیگران، ۲۰۱۰؛ قره‌باغی و وفایی، ۱۳۸۷؛ جلالی، سروقد و سامانی، ۱۳۹۱). بر این اساس، گروه کثیری از شواهد تجربی نشان داده‌اند رابطه بین تعارض بین والدینی و ناسازگاری در کودکان و نوجوانان از طریق روش‌های والدگری واسطه‌گری می‌شود. محققان دریافتند تعارض بین والدینی با حمایت والدینی، پاسخدهی و رفتارهای نظارتی رابطه منفی و با رفتارهای کنترل والدینی قهرآمیز و ناپایدار رابطه مثبت دارد. تعداد دیگری از محققان در پیش‌بینی الگوی اثرات تعارض‌های بین والدینی بر ناسازگاری کودکان و نوجوانان بر نقش افسردگی والدینی تأکید کرده‌اند (بالر و دیگران، ۱۹۹۴؛ روستیت و دیگران، ۲۰۱۰). آنها خاطرنشان ساخته‌اند افسردگی والدینی به طور مستقیم یا غیرمستقیم از طریق فراخوانی روش‌های والدگری ناکارآمد در پیش‌بینی پسایندگانی روبارویی با تعارض بین والدینی در کودکان و نوجوانان منشاء اثر واقع می‌شود. در نهایت، گروه دیگری از محققان بر این موضوع تأکید دارند که کودک گیرنده منفعل تأثیرات خانوادگی نیست، بلکه در ساخت تجارت خویش نقش فعالی دارد. این پژوهشگران در پیش‌بینی الگوی اثرات تعارض‌های بین والدینی بر ناسازگاری کودکان و نوجوانان، نقش‌آفرینی انواع شناختارها مانند ویژگی‌های تعارض ادراک‌شده، استنادهای سرزنش خود، انتظارات تهدید ادراک‌شده و احساس در دام افتادگی را در کانون توجه قرار داده‌اند (مکدونالد و گریج، ۲۰۰۶).

با توجه به آنچه گفته شد، از یک طرف، فقر اطلاعاتی موجود درباره تحلیل روان‌سنگی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی به ویژه در یک نمونه

الگوی پاسخدهی با تعییر مقیاس سه‌درجه‌ای به انتخاب دومقوله‌ای (بلی-خیر)، برای کودکان خردسال ساده‌سازی شد. در مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی، ۱۱ ماده با هدف سنجش ادراکات کودکان از بسامد، شدت و راحل تعارض بین والدینی، شش ماده به منظور اندازه‌گیری ارزیابی‌های تهدید و ترس، پنج ماده برای سنجش استنادهای مبتنی بر سرزنش خود و ۱۲ ماده با هدف اندازه‌گیری رابطه والد-کودک طراحی شده‌اند.

در مطالعه مکدونالد و گریج (۲۰۰۶) با هدف آزمون ساختار عاملی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی، نتایج تحلیل عاملی تأییدی در بین کودکان از الگوی سه عاملی مشتمل بر ادراک کودکان از بسامد، شدت و الگوی اسنادی تعارض بین والدینی، ارزیابی‌های تهدید و ترس و الگوی اسنادی مبتنی بر سرزنش خود به طور تجربی حمایت کرد. این یافته همسو با یافته‌های مطالعه گریج (۲۰۰۰) درباره رولی عاملی نسخه اصلی مقیاس ادراک کودکان از تعارض بین والدینی در بین کودکان بزرگ‌تر بود. همچنین مکدونالد و گریج (۲۰۰۶) نشان دادند ساختار سه عاملی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی با داده‌ها از برآش قابل قبولی برخوردار است. در این پژوهش، ضرایب آلفای کرونباخ برای زیرمقیاس‌های ویژگی‌های تعارض، تهدید و سرزنش خود به ترتیب برابر ۰/۷۶، ۰/۶۸ و ۰/۶۸ به دست آمد.

گریج و فینچام (۱۹۹۰) در پاسخ به این پرسش که چرا بین ابعاد چندگانه تعارض بین والدینی و مشکلات رفاری درونی‌سازی رابطه مثبت وجود دارد، نقش الگوهای تبیین اثرات مستقیم و تبیین‌های واسطه‌ای را مطرح ساختند. آنها در پاسخ خود، بر نقش تعیین‌کننده سه مکانیزم الگوگیری، تعارض والدین به مثابه یک عامل تبیین‌گریزا و متغیرهای والد-کودک تأکید کردند.

در الگوی اثرات مستقیم فرض بر آن است که تعامل‌های بین والدینی خصم‌مانه، به طور مستقیم بر ناسازگاری کودکان و نوجوانان اثر می‌گذارد. در این الگو تأکید می‌شود که اثرات تعارض‌های بین والدینی بر ناسازگاری آنها از طریق عواملی مانند ارزیابی‌های شناختی، سبک‌های تبیینی و شبوهای والدگری واسطه‌گری نمی‌شوند. بر این اساس، عامل تبیین‌کننده

می‌کند تشابهات و تفاوت‌های گزارش شده در ساختار عاملی مقیاس را شناسایی کنند. در واقع، از آنجا که در این خط پژوهشی فرایندهای اجتماعی شدن، ارزش‌های خانواده و روش‌های والدگری از فرهنگی به فرهنگ دیگر متفاوت است، تمرکز بر نقش محوری عنصر بافتاری فرهنگ از اهمیت قابل ملاحظه‌ای برخوردار است.

روش

مطالعه حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری مطالعه حاضر شامل کلیه دانش‌آموزان پایه‌های سوم، چهارم و پنجم ابتدایی شهر سمنان در سال تحصیلی ۹۰-۹۱ بودند. نمونه آماری نیز با استفاده از روش نمونه‌برداری تصادفی چند مرحله‌ای صورت گرفت. به منظور تعیین حجم نمونه بر اساس پیشنهاد کالاین (۲۰۰۵) به ازای هر متغیر در مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی، پنج نفر انتخاب شدند. در مجموع ۱۶۲ دانش‌آموز (۱۰۴ پسر و ۵۴ دختر) به مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی و سیاهه افسردگی بک نسخه کودکان^۱ پاسخ دادند.

مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی (مکدونالد و گریچ، ۲۰۰۶). بر اساس الگوی بافتاری گریچ و فینچام (۱۹۹۰) و گریچ و دیگران (۱۹۹۲)، نسخه اصلی مقیاس ادراک کودکان از تعارض بین والدینی ایجاد شد. لازم به ذکر است که نسخه اصلی این مقیاس با استفاده از یک نمونه آمریکایی بسط یافته است. اما طی سال‌های اخیر، مطالعات فراوانی با استفاده از نسخه‌های ایتالیایی (برینگتنی، ۲۰۰۵)، آلمانی (گادی و والپر، ۲۰۰۱)، اسپانیایی (ایبارگی و دیگران، ۲۰۰۸)، ترکی (آلیو و فیسیلوغلو، ۲۰۰۲، ۲۰۰۴)، یونانی (وایرامی و وریا، ۲۰۰۷)، برگالی (مورا، سانتوس، روچا و ماتوس، ۲۰۱۰)، چینی (چی و اکسین، ۲۰۰۳؛ لیپینگ و زایکیانگ، ۲۰۰۳؛ می و ژانگ‌ژیان، ۲۰۰۶) مقیاس ادراک از تعارض بین والدینی انجام شده‌اند. بنابراین، دسترسی به نتایج مطالعات انجام شده در قلمروهای فرهنگی مختلف از طریق فراهم‌آوری امکان مقایسه و بحث دقیق‌تر درباره یافته‌ها در کشورهای مختلف به محققان کمک

فارسی‌زبان و از طرف دیگر، روند فزاینده مطالعاتی مبتنی بر دیدگاه شناختی‌بافتاری در زمینه پسایندهای چندگانه شناختی، هیجانی و رفتاری رویارویی با تعارض‌های بین والدینی در کودکان (آه، لی و پارک، ۲۰۱۱)، در تبیین ضرورت و اهمیت انجام پژوهش فعلی قابل توجه است.

افزون بر آن، جوریلس، اسپیلر، استفنس، مکدونالد و اسوانکا (۲۰۰۰) تأکید کرده‌اند بخشی از تمایز در رابطه بین ویژگی‌های تعارض و نشانه‌های ناسازگاری در کودکان سینین مختلف، از لحاظ روش‌شناختی توجیه‌پذیر است. در مطالعاتی که با استفاده از ابزارهای خودگزارشی انجام می‌شوند از کودکان تقاضا می‌شود بسامد، شدت و راحله تعارض بین والدینی و الگوی ترجیحی پاسخ‌های شناختی، هیجانی و رفتاری خود را در مواجهه با این تجربه توصیف کنند. بنابراین، گروهی از کودکان، به ویژه کودکان با زمینه‌های اقتصادی نامساعد، به دلیل ضعف در مهارت‌های زبانی، در درک برخی از پرسش‌ها با چالش جدی روبرو هستند.

به همین دلیل، در مطالعه حاضر، به دلیل فقدان شرایط مقتضی با هدف کنترل واریانس خطای ناشی از تمایز در سطح مهارت‌های زبانی کودکان و به تبع آن تدارک تفاسیری غیرمهم درباره تحلیل روان‌سنجی مقیاس ادراک کودکان از تعارض بین والدینی، از نسخه تغییر یافته مقیاس ارزیابی کودکان از تعارض بین والدینی استفاده شد. لازم به ذکر است که نسخه اصلی این مقیاس با استفاده از یک نمونه آمریکایی بسط یافته است. اما طی سال‌های اخیر، مطالعات فراوانی با استفاده از نسخه‌های ایتالیایی (برینگتنی، ۲۰۰۵)، آلمانی (گادی و والپر، ۲۰۰۱)، اسپانیایی (ایبارگی و دیگران، ۲۰۰۸)، ترکی (آلیو و فیسیلوغلو، ۲۰۰۲، ۲۰۰۴)، یونانی (وایرامی و وریا، ۲۰۰۷)، برگالی (مورا، سانتوس، روچا و ماتوس، ۲۰۱۰)، چینی (چی و اکسین، ۲۰۰۳؛ لیپینگ و زایکیانگ، ۲۰۰۳؛ می و ژانگ‌ژیان، ۲۰۰۶) مقیاس ادراک از تعارض بین والدینی انجام شده‌اند. بنابراین، دسترسی به نتایج مطالعات انجام شده در قلمروهای فرهنگی مختلف از طریق فراهم‌آوری امکان مقایسه و بحث دقیق‌تر درباره یافته‌ها در کشورهای مختلف به محققان کمک

- 1. Beck Youth Inventories (BYI-II)
- 2. frequency
- 3. intensity

- 4. resolution
- 5. threat
- 6. coping efficacy

- 7. content
- 8. triangulation
- 9. stability

- 10. consistency

ارزیابی‌های تهدید و ترس، پنج ماده برای سنجش استدھای مبتنی بر سرزنش خود و ۱۲ ماده با هدف اندازه‌گیری روابط والد-کودک طراحی شده‌اند. در مطالعه حاضر همسو با پژوهش مکدونالد و گریچ (۲۰۰۶) به منظور آزمون روایی عاملی مقیاس ارزیابی‌های کودکان از تعارض بین والدینی فقط از ۲۲ ماده مربوط به تعارض بین والدینی استفاده شد. در این پژوهش، ضرایب الگای کرونباخ مقیاس‌های ویژگی‌های تعارض، تهدید و سرزنش خود به ترتیب برابر ۰/۷۸، ۰/۷۳ و ۰/۷۳ به دست آمد.

شدت و راحل)، تهدید (تهدید و کارآمدی مقابله) و سرزنش خود (محتو و سرزنش خود) با یکدیگر ترکیب شدند. در جدول ۱، به ترتیب ستون‌های ۱، ۲ و ۳ نام هر زیرمقیاس، تعریف هر مقیاس و نمونه ماده‌های مورد استفاده با هدف سنجش هر مقیاس مشخص شده‌اند.

در مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی، ۱۱ ماده با هدف سنجش ادراک کودکان از بسامد، شدت و راه حل تعارض بین والدینی، شش ماده به منظور اندازه‌گیری

جدول ۱

زیرمقیاس‌ها، تعریف زیرمقیاس‌ها و نمونه ماده‌های هر مقیاس در مقیاس ارزیابی‌های کودکان از تعارض بین والدینی

مقیاس	تعریف مقیاس	نمونه ماده‌ها
ویژگی‌های تعارض	بر تعارضی دلالت دارد که به طور منظم تکرار می‌شود و از طریق سطوح بالایی از خشونت و عدم دسترسی به راحل مشخص می‌شود.	پدر و مادرم با یکدیگر زیاد دعوا می‌کنند.
تهدید	بر میزان احساس تهدیدشده‌گی در رویارویی با تعارض بین والدینی و ظرفیت مقابله با تعارض بین والدینی دلالت دارد.	پدر و مادرم هنگام دعوا واقعاً عصبانی می‌شوند.
سرزنش خود	بر فروانی تعارض مرتبط با کودک و میزان سرزنش خود کودک در نتیجه وقوع تعارض بین والدینی دلالت دارد.	دعای پدر و مادرم اغلب به دلیل کار اشتباہی است که من نجام دادهام.

کلاسیک تست^۱ انجام شد. ابقا یا حذف ماده‌های مقیاس به انتکای مشخصه‌های آماری تحلیل‌عاملی صورت گرفت. ساختار عاملی این مقیاس با استفاده از روش آماری تحلیل عاملی تأییدی برای برآورده کگ از روش حداکثر اختیال و برای بررسی برآرش الگو با استفاده از شاخص مجنور خی، شاخص مجذور خی بر درجه آزادی، شاخص برآزنده‌گی تطبیقی^۲، شاخص برآزنده‌گی^۳ و شاخص برآزنده‌گی تعديل‌یافته^۴ و ریشه دوم واریانس خطای تقریب^۵ صورت گرفت (هیو و بنتلر، ۱۹۹۹؛ کوینتانا و ماسکول، ۱۹۹۹).

یافته‌ها

جدول ۲ میانگین و انحراف استاندارد ماده‌های مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی را در دانش‌آموzan دختر و پسر نشان می‌دهد.

نتایج تحلیل عاملی تأییدی برای بررسی روایی عاملی مقیاس مبین الگوی سه عاملی مشتمل بر سه متغیر مکنون ویژگی‌های تعارض، تهدید و سرزنش خود بود. با توجه به عدم معناداری ضرایب رگرسیونی استانداردشده متغیرهای ۱، ۶ و

سیاهه افسردگی بک- نسخه کودکان (بک، بک، جولی و استیر، ۲۰۰۵). سیاهه افسردگی بک- نسخه کودکان، ابزار کوتاه‌شده‌ای است که با هدف تشخیص نشانه‌های افسردگی در کودکان و نوجوانان، تهیه شد. این سیاهه دارای ۲۰ ماده است که به آنها روی یک طیف چهار درجه‌ای از هرگز (صفر) تا همیشه (سه) پاسخ داده می‌شود. ماده‌ها، افکار منفی کودکان و نوجوانان را درباره خود، زندگی و آینده، در طول دو هفتۀ اخیر، مشخص می‌سازند. همچنین، در این سیاهه احساس ناراحتی، نشانگرهای فیزیولوژیک افسردگی و نالمیدی سنجیده می‌شود. علاوه بر این، یک ماده نیز افکار خودکشی را می‌سنجد. در مطالعه بک و دیگران (۲۰۰۵) اعتبار بازآزمایی سیاهه افسردگی بک در کودکان هفت تا ۱۰ سال بین ۰/۷۴ تا ۰/۹۰ گزارش شد. در پژوهش حاضر، ضرایب الگای کرونباخ سیاهه افسردگی بک ۰/۸۹ به دست آمد.

در این پژوهش، به منظور استفاده از نسخه فارسی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی از روش ترجمه مجدد^۶ استفاده شد. تحلیل داده‌ها نیز بر پایه نظریه

1. back translation

2. Classic Test Theory (CTT)

3. Comparative Fit Index (CFI)

4. Goodness of Fit Index (GFI)

5. Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)

6. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)

مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی،
برازش الگوی اندازه‌گیری با داده‌ها آزمون شد (شکل ۱).

۳۴ برای عامل ویژگی‌های تعارض و متغیر ۲۳ برای عامل سرزنش خود، پس از حذف متغیرهای مزبور از ساختار عاملی

جدول ۲

میانگین و انحراف استاندارد ماده‌های مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی در دانش‌آموzan دختر و پسر

ماده‌ها			
پسر		دختر	
SD	M	SD	M
.۰/۱۷	۱/۰۳	.۰/۳۱	۱/۱۰
.۰/۵۰	۱/۴۳	.۰/۴۲	۱/۲۲
.۰/۳۷	۱/۸۴	.۰/۴۷	۱/۶۹
.۰/۳۴	۱/۸۷	.۰/۴۲	۱/۷۸
.۰/۳۰	۱/۱۰	.۰/۳۵	۱/۱۴
.۰/۳۰	۱/۱۰	.۰/۳۸	۱/۱۷
.۰/۲۸	۱/۰۹	.۰/۲۸	۱/۰۹
.۰/۴۹	۱/۶۲	.۰/۵۰	۱/۵۹
.۰/۴۰	۱/۸۰	.۰/۸۴	۱/۹۷
.۰/۲۸	۱/۰۹	.۰/۲۲	۱/۰۵
.۰/۵۰	۱/۴۴	.۰/۵۰	۱/۵۷
.۰/۲۳	۱/۹۴	.۰/۲۶	۱/۹۳
.۰/۳۲	۱/۱۲	.۰/۲۶	۱/۰۷
.۰/۱۹	۱/۹۶	.۰/۳۳	۱/۸۸
.۰/۵۰	۱/۵۲	.۰/۴۷	۱/۶۹
.۰/۱۶	۱/۰۳	.۰/۲۲	۱/۰۵
.۰/۳۴	۱/۸۷	.۰/۲۲	۱/۹۵
.۰/۴۲	۱/۷۸	.۰/۴۷	۱/۶۹
.۰/۳۱	۱/۱۱	.۰/۲۵	۱/۱۵
.۰/۴۹	۱/۶۰	.۰/۵۰	۱/۵۹
.۰/۲۷	۱/۹۲	.۰/۳۸	۱/۸۳
.۰/۲۳	۱/۰۶	.۰/۱۳	۱/۰۲
.۰/۴۸	۱/۳۷	.۰/۴۳	۱/۲۴
.۰/۲۳	۱/۷۶	.۰/۴۲	۱/۷۸
.۰/۳۴	۱/۱۳	.۰/۱۸	۱/۰۳
.۰/۱۷	۱/۹۷	.۰/۳۵	۱/۸۶
.۰/۴۰	۱/۸۰	.۰/۱۸	۱/۹۷
.۰/۲۲	۱/۰۵	.۰/۱۸	۱/۰۳
.۰/۴۶	۱/۷۰	.۰/۴۷	۱/۶۹
.۰/۲۳	۱/۰۶	.۰/۳۵	۱/۱۴
.۰/۳۱	۱/۸۹	.۰/۱۸	۱/۹۷
.۰/۴۷	۱/۶۸	.۰/۴۲	۱/۷۸
.۰/۱۷	۱/۰۳	.۰/۲۲	۱/۰۵
.۰/۳۰	۱/۱۰	.۰/۳۷	۱/۱۶

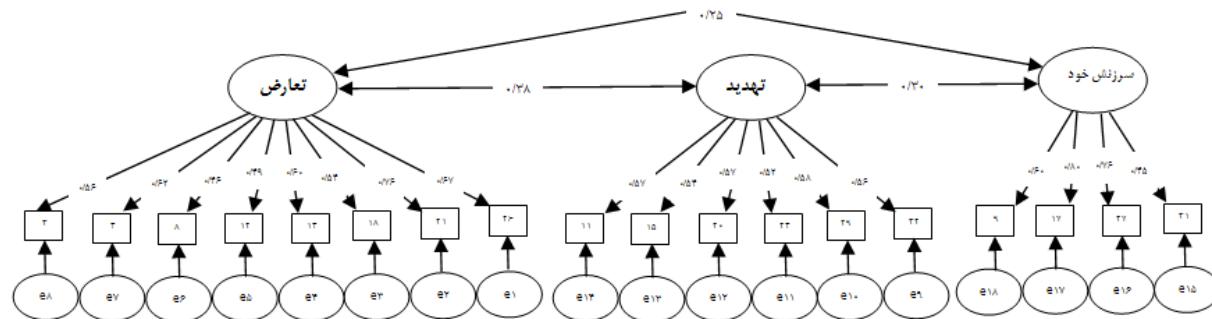
نمی‌کند.

همسو با نتایج مطالعه مکدونالد و گریچ (۲۰۰۶) یافته‌های تحلیل عاملی تاییدی در نمونه دانش‌آموzan ایرانی از ساختار سه عاملی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی به طور تجربی حمایت کرد. نتایج مربوط به شاخص‌های برازش الگو سه عاملی در نمونه دانش‌آموzan ایرانی برای هر یک از شاخص‌های پیشنهادی هیو و بتتلر (۱۹۹۹) شامل شاخص

الگوی ضرایب همبستگی بین مقیاس‌های ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی، با نتایج به دست آمده از نسخه اصلی این مقیاس برای نمونه کودکان با سنین بالاتر همسو است (شکل ۱). همان‌طور که انتظار می‌رفت ادراک کودکان از تعارض با ارزیابی تهدید و سرزنش خود رابطه نشان می‌دهد اما اندازه روابط بین مقیاس‌ها، استقلال و تمایز مفهومی آنها را با چالش رویه را

تعديل یافته و ریشه دوم واریانس خطای تقریب به ترتیب برابر $.346/372$, $.0/82$, $.0/80$, $.0/08$ و $.0/62$ به دست آمد.

مجذور خی، شاخص مجذور خی بر درجه آزادی، شاخص برازنده‌گی تطبیقی، شاخص برازنده‌گی و شاخص برازنده‌گی

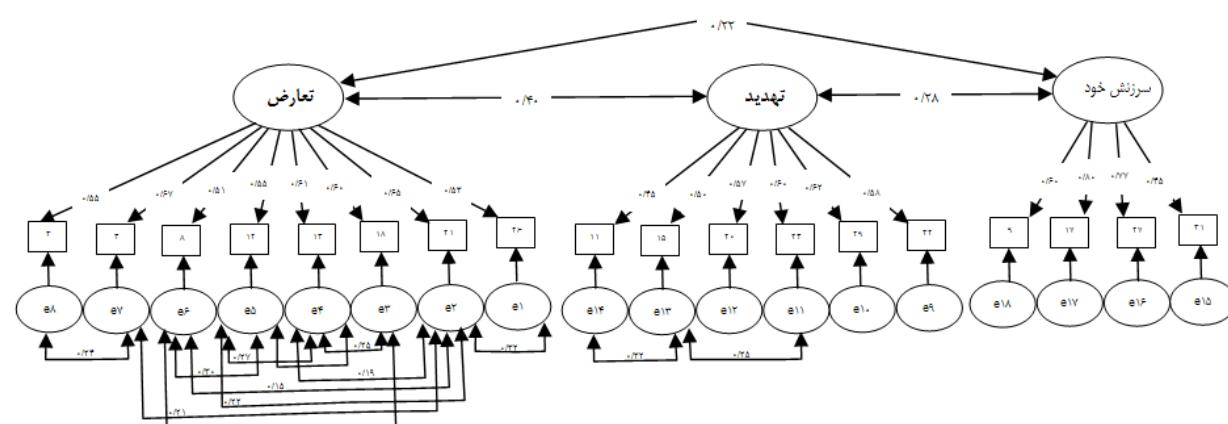

شکل ۱. ساختار سه عاملی مقیاس قبل از اصلاح الگو در کل دانشآموزان

اگرچه طبق دیدگاه براون و کادک (۱۹۹۳) و بیرن (۲۰۰۶) در مطالعه حاضر، ساختار سه عاملی مفروض برای مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی با داده‌ها برآورد قابل قبول نشان می‌دهد، اما بر اساس منطق پیشنهادی هیو و بتلر (۱۹۹۹) برای تعیین برازش الگو با داده‌ها بر اساس شاخص‌های پیش‌گفته، ارزش عددی بالاتر از ۰/۰۶ برای شاخص مجذور خی بر درجه آزادی، ارزش عددی بالاتر از ۰/۰۶ برای شاخص ریشه دوم واریانس خطای تقریب و ارزش عددی کمتر از ۰/۹۰ برای شاخص برازنده‌گی تطبیقی، شاخص برازنده‌گی و شاخص برازنده‌گی تدبیل یافته، با هدف کمک به بهبود برازنده‌گی الگو، ضرورت اصلاح الگو را نشان می‌دهد.

آزمون برازنده‌گی الگو با داده‌ها با استفاده از انتخاب اصلاح الگو نشان داد در بعد ویژگی‌های تعارض از طریق ایجاد کوواریانس بین باقیمانده‌های خطای ماده‌های (۳)، (۸)، (۱۲)، (۲۱)، (۸) و (۳)

و (۲۱)، (۱۲)، (۲۶)، (۲۱)، (۱۴)، (۱۸)، (۱۲) و (۱۴) و (۲۱) و در بعد تهدید از طریق ایجاد کوواریانس بین باقیمانده‌های خطای ماده‌های (۱۱)، (۱۵) و (۲۴) و (۲۰) و (۲۸) پس از کاهش ۱۳ واحد در درجه آزادی الگوی اصلاح شده، مقدار $149/33$ واحد از ارزش عددی مقدار خی دو در این الگو کم شد. شکل ۲، ساختار سه عاملی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی را پس از اصلاح الگو نشان می‌دهد. برای الگوی اصلاح شده مقادیر شاخص‌های نیکویی برازش شامل شاخص مجذور خی، شاخص برازنده‌گی و شاخص برازنده‌گی تدبیل یافته برازنده‌گی تطبیقی، شاخص برازنده‌گی و شاخص برازنده‌گی تعیین یافته، و ریشه دوم واریانس خطای تقریب به ترتیب برابر $1/66$ ، $1/66$ ، $1/97/03$ ، و $0/059$ و $0/92$ ، $0/93$ به دست آمد. ارزش عددی مقادیر شاخص‌های نیکویی برازش برای الگوی کلی اصلاح شده، برازش خوب الگو سه عاملی مفروض را با داده‌ها نشان می‌دهد.

شکل ۲. ساختار سه عاملی مقیاس بعد از اصلاح الگو در کل دانشآموزان

سازه نظری کلی و غیرمتمايز تلقی نمی‌شود. علاوه بر این، با وجود آنکه، نتایج تحلیل عاملی تأییدی، ساختار کلی نسخه ۲۲ ماده‌ای مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی را تأیید کردن، یافته‌های پژوهش حاضر نشان دادند در نمونه منتخب، اعمال برخی اصلاحات، سطح برازنده‌گی الگوی مفروض با داده‌ها را بهبود بخشید. بر این اساس، از طریق ایجاد کوواریانس بین باقیمانده‌های خط برابر باقیمانده‌های ویژگی‌های تعارض و تهدید، شاخص‌های نیکوبی برازش در کل نمونه بهبود یافتند. کوواریانس بین باقیمانده‌های خط به طور تجربی نشان می‌دهد همپوشانی بین هر زوج ماده در پاسخدهی، از توان تبیینی عوامل زیربنایی ویژگی‌های تعارض و تهدید فراتر است.

نتایج ماتریس همبستگی بین ابعاد سه‌گانه تعارض بین والدینی و نشانه‌های افسردگی در کودکان با هدف تعیین روابی همگرای مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی از طریق تأکید بر روابط مثبت و معنادار بین ویژگی‌های تعارض، تهدید و سرزنش خود با افسردگی کودکان به طور تجربی از ویژگی‌های فنی آن در کودکان ایرانی حمایت کرد. در مطالعه حاضر، همسو با یافته‌های مطالعات بالر و دیگران (۱۹۹۴) و مکدونالد و گریچ (۲۰۰۶) با هدف تعیین روابی سازه مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی، الگوی پراکندگی مشترک بین اندازه‌های این مقیاس و نشانه‌های اختلال درونی‌سازی افسرگی آزمون شد. در شواهد تجربی متعددی با تأکید بر الگوهای مفهومی مختلفی مانند الگوی اثرات مستقیم و الگوی اثرات میانجیگر رابطه بین تجربه تعارض بین والدینی و نشانه‌های اختلال درونی‌سازی شده در کودکان و نوجوانان به طور دقیق بررسی شده است.

با وجود این، یافته‌های پژوهش حاضر با برخی محدودیت‌ها مواجه بود. اول، انجام این مطالعه مشتمل بر یک بار اندازه‌گیری بود، لذا، آزمون ثبات نمره‌های مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی امکان‌پذیر نشد. بر این اساس، آزمون ثبات کوتاه‌مدت و بلندمدت نسخه فارسی این مقیاس مستلزم انجام مطالعات دیگری است. دوم، در این مطالعه، آزمون

دست آخر، به منظور بررسی روابی همگرای این مقیاس، الگوی همبستگی بین ابعاد سه‌گانه ویژگی‌های تعارض، تهدید و سرزنش خود با نمره افسردگی دانش‌آموزان محاسبه شد. نتایج مطالعه حاضر همسو با یافته‌های مطالعه مکدونالد و گریچ (۲۰۰۶)، از طریق تأکید بر رابطه مثبت بین ابعاد ویژگی‌های تعارض، تهدید و سرزنش خود و افسردگی به طور تجربی از روابی همگرای مقیاس حمایت کرد. به بیان دیگر، همبستگی مثبت و معنادار بین ویژگی‌های تعارض و افسردگی ($P < 0.01$)، همبستگی مثبت و معنادار بین تهدید و افسردگی ($P < 0.02$) و همبستگی مثبت و معنادار بین سرزنش خود و افسردگی ($P < 0.01$) به طور تجربی از روابی همگرای مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی حمایت کرد.

بحث

مطالعه حاضر با هدف آزمون اعتبار و روابی عاملی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی با استفاده از روش آماری تحلیل عاملی تأییدی در بین نمونه‌ای از دانش‌آموزان ایرانی در پایه‌های سوم، چهارم و پنجم ابتدایی انجام شد. در این بررسی، همسو با مطالعه مکدونالد و گریچ (۲۰۰۶) نتایج تحلیل عاملی تأییدی مقیاس یافته‌های مطالعه گریچ و دیگران (۱۹۹۲) و بیکام و فیس (۱۹۹۷) را تکرار کرد. در واقع، نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های مطالعه مکدونالد و گریچ (۲۰۰۶) بر ویژگی‌های کاربردپذیری و معناداری سازه ادراک کودکان از تعارض بین والدینی بر اساس مقیاس مذکور، در فرهنگ ایران تأکید کرد. کودکان در این مطالعه مانند کودکان سینین بالاتر تمایزهای مشابهی را بین ادراک از تعارض بین والدینی، ارزیابی ذهنی از تهدید ناشی از منازعه‌ها در خانواده و مسئولیت‌پذیری کودکان در پدیدایی یا کمک به حل تعارض نشان دادند. تأکید یافته‌های تحلیل عاملی تأییدی بر راه حل سه عاملی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی مشتمل بر ویژگی‌های تعارض، تهدید و سرزنش خود همسو با دیدگاه شناختی-بافتاری گریچ (۱۹۹۸) نشان می‌دهد سازه ادراک کودکان از تعارض بین والدینی یک

- Scale for use with late adolescents. *Journal of Family Psychology*, 11, 246-250.
- Bringhenti, F. (2005).** Contribution to the validation of an interparental conflict measure: The Children's Perception of Interparental Conflict Scale (CPIC). *Bollettino di Psicologia Applicata*, 247, 35-51.
- Browne, M. W., & Cudeck, R. (1993).** Alternative ways of assessing model fit. In A. Bollen & J. S. Long (Eds.), *Testing structural equation models* (pp. 445-455). Newbury Park, CA: Sage.
- Buehler, C., Krishnakumar, A., Anthony, C., Tittsworth, S., & Stone, G. (1994).** Hostile interparental conflict and youth maladjustment. *Family Relations*, 43, 409-416.
- Byrne, B. M. (2006).** *Structural equation modeling with EQS: Basic concepts, applications, and programming*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Chi, L., & Xin, Z. (2003).** The revision of Children's Perception of Marital Conflict Scale. *Chinese Mental Health Journal*, 17, 554-556.
- Doh, H. S., Shin, N., Kim, M. J., Hong, J. S., Choi, M. K., & Kim, S. (2012).** Influence of marital conflict on young children's aggressive behavior in South Korea: The mediating role of child maltreatment. *Children and Youth Services Review*, 34, 1742-1748.
- Godde, M., & Walper, S. (2001).** The German short version of the Children's Perception of Interparental Conflict Scale. *Diagnostica*, 47, 18-26.
- Grych, J. H. (1998).** Children's appraisals of interparental conflict: Situational and contextual influences. *Journal of Family Psychology*, 12, 1-17.
- Grych, J. H. (2000).** *The Young Children's Perception of Interparental Conflict Scales*. Unpublished
- روان‌سنگی مقیاس ارزیابی‌های کودکان از تعارض بین والدینی بر یافته‌های حاصل از روانی عاملی و روانی همگرای مقیاس مذکور مبتنی بود. بنابراین، آزمون روانی واگرای این مقیاس به مثابه یکی دیگر از روش‌های تعیین روانی سازه ابزارهای اندازه‌گیری در مطالعات بعدی در بین نمونه دانش‌آموzan ایرانی ضرورت دارد. سوم، در این مطالعه همسو با برخی شواهد تجربی، به منظور آزمون روانی همگرای مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی رابطه بین ابعاد تعارض بین والدینی و افسردگی کودکان به مثابه یکی از وجوده اصلی مشکلات رفتاری درونی سازی شده در کانون توجه قرار گرفت. در مطالعات بعدی به منظور سنجش جامع مشخصه‌های روان‌سنگی نسخه فارسی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی، سنجش عملکرد عینی به جای استفاده صرف از ابزارهای خودگزارش‌دهی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.
- با وجود محدودیت‌های فوق، یافته‌های مطالعه حاضر نشان می‌دهند نسخه فارسی مقیاس ارزیابی‌های کودکان خردسال از تعارض بین والدینی، از لحاظ روان‌سنگی برای سنجش ابعاد چندگانه سازه تعارض بین والدینی، دقیق و قابل اطمینان است. بنابراین می‌توان از این مقیاس، به عنوان یک ابزار جدید در قلمرو مطالعاتی تعارض‌های بین والدینی سود جست.
- ## منابع
- جلالی، ا.، سروقد، س. و سامانی، س. (۱۳۹۱). نقش واسطه‌ای روان‌بنه‌های شناختی در ارتباط با فرایند و محتوای خانواده و شیوه‌های مقابله با تعارض. *فصلنامه روان‌شناسی تحولی: روان‌شناسان ایرانی*, ۹(۳۳)، ۱۴۷-۱۳۷.
- قره‌باغی، ف. و وفایی، م. آ. (۱۳۸۷). تعارض زناشویی و نقش مزاج کودک. *فصلنامه روان‌شناسی تحولی: روان‌شناسان ایرانی*, ۵(۱۸)، ۹۲-۸۳.
- Beck, J. S., Beck, A. T., Jolly, J. B., & Steer, R. A. (2005). *Beck Youth Inventories for Children and Adolescents* (2nd ed.). San Antonio, TX: PsychCorp.
- Bickham, N. L., & Fiese, B. H. (1997). Extension of the Children's Perception of Interparental Conflict

- Cosgaya, L., Galíndez, E., & Muñoz, A. (2008).** Escala de Conflicto Interparental desde la Perspectiva de los Hijos (CPIC): Estudio de validación de una versión abreviada de 36 ítems [Children's Perception of Interparental Conflict Scales (CPIC): Validation study of a short version of 36 items]. *Revista Iberoamericana de Diagnóstico e Avaliação Psicológica*, 25, 9-34.
- Jouriles, E. N., Spiller, L. C., Stephens, N., McDonald, R., & Swank, P. (2000).** Variability in adjustment of children of battered women: The role of child appraisals of interparental conflict. *Cognitive Therapy and Research*, 24, 233-249.
- Kim, K. L., Jackson, Y., Conrad, S. M., & Hunter, H. L. (2008).** Adolescent report of interparental conflict: The role of threat and self-blame appraisal on adaptive outcome. *Journal of Children and Family Studies*, 17, 735-751.
- Kline, R. B. (2005).** *Principles and practices of Structural Equation Modeling* (2nd ed). New York: Guilford.
- Lemola, S., Schwarz, B., & Siffert, A. (2012).** Interparental conflict and early adolescents' aggression: Is irregular sleep a vulnerability factor? *Journal of Adolescence*, 35, 97-105.
- Liping, C., & Ziqiang, X. (2003).** The revision of Children's Perception of Marital Conflict Scale. *Chinese Mental Health Journal*, 17, 554-556.
- McDonald, R., & Grych, J. H. (2006).** Young children's appraisals of interparental conflict: Measurement and links with adjustment problems. *Journal of Family Psychology*, 20, 88-99.
- Mei, Z., & Zhongjian, M. (2006).** The structure of junior high school students' perception of interparental conflict. *Psychological Science*, 29, 454-456.
- manuscript.
- Grych, J. H., & Cardoza-Fernandes, S. (2001).** Understanding the impact on interparental conflict on children: The role of social cognitive processes. In J. H. Grych & F. D. Fincham (Eds.), *Interparental conflict and child development: Theory, research and application* (pp. 157-187). New York: Cambridge University Press.
- Grych, J. H., & Fincham, F. D. (1990).** Marital conflict and children's adjustment: A cognitive-contextual framework. *Psychological Bulletin*, 108, 267-290.
- Grych, J. H., Fincham, F. D., Jouriles, E. N., & McDonald, R. (2000).** Interparental conflict and child adjustment: Testing the mediational role of appraisals in the cognitive-contextual framework. *Child Development*, 71, 1648-1661.
- Grych, J. H., Harold, G. T., & Miles, C. J. (2003).** A prospective investigation of appraisals as mediators of the link between interparental conflict and child adjustment. *Child Development*, 74, 1176-1193.
- Grych, J. H., Seid, M., & Fincham, F. D. (1992).** Assessing marital conflict from the child's perspective: The Children's Perception of Interparental Conflict Scale. *Child Development*, 63, 558-572.
- Hu, L., & Bentler, P. M. (1999).** Cutoff criterion for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1-55.
- Hungerford, A., Wait, S. K., Fritz, A. M., & Clements, C. M. (2012).** Exposure to intimate partner violence and children's psychological adjustment, cognitive functioning, and social competence: A review. *Aggression and Violent Behavior*, 17, 373-382.
- Iraurgi, I., Martínez-Pampliega, A., Sanz, M.,**

- (2012).** Pathways from non-Korean mothers' cultural adaptation, marital conflict, and parenting behavior to bi-ethnic children's school adjustment in South Korea. *Children and Youth Services Review*, 34, 914-923.
- Snyder, J. R. (1998).** Marital conflict and child adjustment: What about gender? *Developmental Review*, 18, 390-420.
- Ulu, I. P., & Fisiloglu, H. (2002).** The relationship between Turkish children's perceptions of marital conflict and their internalizing and externalizing problems. *International Journal of Psychology*, 37, 369-378.
- Ulu, I. P., & Fisiloglu, H. (2004).** A validity and reliability study of the Children's Perceptions of Interparental Conflict Scale. *Turk Psikoloji Yazilari*, 7, 61-75.
- Vairami, M., & Vorria, P. (2007).** Interparental conflict and (pre)adolescent's peer relationships. *Hellenic Journal of Psychology*, 4, 257-280.
- Moura, O., Santos, R. A., Rocha, M., & Matos, P. M. (2010).** Children's perception of interparental conflict scale (CPIC): Factor structure and invariance across adolescents and emerging adults. *International Journal of Testing*, 10 (4), 364-382.
- Oh, K. J., Lee, S., & Park, S. H. (2011).** The effects of marital conflict on Korean children's appraisal of conflict and psychological adjustment. *Journal of Children and Family Studies*, 20, 444-451.
- Quintana, S. M., & Maxwell, S. E. (1999).** Implications of recent developments in structural equation modeling for counseling psychology. *The Counseling Psychologist*, 27, 485-527.
- Roustit, C., Campoy, E., Chaix, B., & Chauvin, P. (2010).** Exploring mediating factors in the association between parental psychological distress and psychosocial maladjustment in adolescence. *European Child and Adolescence Psychiatry*, 19, 597-604.
- Shin, J. H., Doh, H. S., Hong, J. S., & Kim, J. S.**

